

SINT-ANTONIUSVIERINGEN IN HOKSENT (HECHTEL-EKSEL)

Anneleen Stollman - Sint-Antoniusvieringen: verkoop offergaven

Sint-Antoniusvieringen

In tal van dorpen en gemeenten in Limburg viert buurtbewoners op **17 januari** Sint Antonius. Deze viering verwijst naar Sint-Antonius, de **patroonheilige** van onder meer slaggers, varkenshoeders en landbouwers die leefde in de vierde eeuw. Sinds de elfde eeuw brachten mensen offergaven aan de heilige om hun vee te beschermen. Daarnaast ontstond er rond de heilige een broederorde: de Antonieten. De varkens van deze broeders mochten overal vrij rondlopen, vaak met een belletje rond de hals. Op de sterf- en herdenkingsdag van Sint-Antonius, 17 januari, werden deze dieren geslacht en werd het vlees verdeeld onder de arme boerenbevolking. Vandaag vormt het hoogtepunt van de viering de verkoop van de offergaven.

Sint-Antoniusviering in Hoksent (Hechtel-Eksel)

In Hoksent, een gehucht van Hechtel-Eksel, wordt Sint-Antonius ieder jaar gevierd in het weekend na 17 januari. Met een wandeltocht start de Sint-Theuniskermis op vrijdag. Het hoogtepunt van de viering is de dag nadien: de **veiling van de offergaven**. Het vindt plaats in de open lucht, midden in de velden, met een prachtig uitzicht op het uitgestrekte landschap. Zoals de traditie het wil, begint het feest om 9 uur met een **eredienst** in het eeuwenoud kapelletje. Oorspronkelijk was de zestiende-eeuwse kapel toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Weeën, later kwam daar de verering van Sint-Antonius bij. Van heinde en verre trokken boeren op bedevaart naar de **Hoksenter kapel** om hun vee voor onheil te behoeden.

'Hei in en rondum de kapel ouw naamfieëst vieren'

Elk jaar maakt buurtbewoner Danny een **gedicht** in het **dialect** ter ere van Sint-Antonius. Dat wordt na de mis uitgedeeld. Daarna begint buiten aan de kapel de verkoop van de geofferde gaven: halve varkenskoppen, levende hanen, kippen en zelfs een biggetje. Er is ook kipkap en krapoet (balkenbrij) gemaakt door de buurtbewoners.

Traditie in een traditie

Fons Vanherck (79) is hier geboren en getogen en van kleins af bij de viering betrokken. Hij leidt de veiling al veertig jaar. Zelf heeft hij ook altijd vee gehouden. Tradities in ere houden vindt hij belangrijk en dieren zijn zijn grote bekommernis. Bewoners stromen toe en staan er enthousiast bij ondanks het vroege uur en de vrieskou, onder tenten of tussen bomen met een borreltje of dampende chocomelk in de hand. Volgens de traditie begint Fons met de verkoop van een halve varkenskop.

Mensen bieden tegen elkaar op, maar zo goedkoop mogelijk vlees scoren is niet de bedoeling. Wel dient het om een moment van samenzijn in leven te houden. Wie erin slaagt het biggetje via opbod te kopen, brengt het nadien terug naar de boer waar het verder vetgemest wordt. Deze koper plant in de zomer dan een barbecue voor de hele buurt.

Een volksfeest

De **opbrengst** van de verkoop gaat **naar het onderhoud van de kapel**. Na de veiling trekt iedereen te voet naar het Buurthuis, waar er gesmuld wordt van familievriendelijke gerechten. Buiten waakt een houten standbeeld van Sint-Antonius over de lokale gemeenschap. Het is handgemaakt door een gepensioneerde postbode uit de buurt. Zondag om 14 uur sluit een **zettersprijskamp**, een kaartspel waarbij de

traditionele hoogste kaart niet een aas is, het volksfeest af. De organisatie van de Sint-Theuniskermis ligt in handen van de vereniging Sint-Theunisvrienden, de Landelijke Gilden en de Kerkfabriek. Toch is de hele buurt betrokken en neemt de nieuwe generatie het roer mee in handen. Het lijkt vanzelfsprekend wat hier allemaal gebeurt, maar dat is het niet.

**Gebaseerd op een interview door Anneleen Stollman waarbij Ina Snoeckx van buurtwerking 't Hoksent en veilingmeester en roeper Fons Vanherck en zijn helper Marcel, beiden lid van de Kerkfabriek en Landelijke Gilden, werden geïnterviewd.*

**Deze inzending kadert binnen het project Beleving 100. levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.*

INZENDER

Ina Snoeckx
buurtwerking 't Hoksent

LOCATIE

3940 Hoksent (Hechtel-Eksel)

PERIODE

Weekend na 17 januari

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken
Natuur en landbouw

TREFWOORD

#feest #ritueel #natuur #landbouw #eten #dialect